

QORTI TA' L-APPELL KRIMINALI

**ONOR. IMHALLEF
DAVID SCICLUNA**

Seduta tas-16 ta' Settembru, 2009

Appell Kriminali Numru. 184/2007

Il-Pulizija

v.

Lawrence Victor Galea

Il-Qorti,

Rat l-imputazzjoni migjuba mill-Pulizija Ezekuttiva kontra Lawrence Victor Galea talli fit-30 ta' April 2001 u f'dati ohra precedenti, f'Paola jew fi bnadi ohra, b'diversi atti maghmulin fi zminijiet differenti, izda li jiksru l-istess disposizzjoni tal-ligi u li gew maghmula b'risoluzzjoni wahda, b'mezzi kontra l-ligi, jew billi ghamel uzu ta' ismijiet foloz, jew ta' kwalifiki foloz, jew billi nqeda b'qerq iehor, ingann, jew billi wera haga b'ohra sabiex igieghel titwemmen l-ezistenza ta' intraprizi foloz, jew ta' hila, setgha fuq haddiehor, jew ta' krediti immaginarji, jew sabiex iqanqal tama jew biza' dwar xi grajja kimerika,

Kopja Informali ta' Sentenza

ghamel qliegħ ta' Lm14,549 bi hsara tas-socjeta' Miller's Distributors u oħrajn;

Rat is-sentenza tal-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali tat-18 ta' April 2007, li permezz tagħha dik il-Qorti ma sabitx lill-imsemmi Lawrence Victor Galea hati ta' l-imputazzjoni dedotta kontra tiegħu u lliberatu minnha;

Rat ir-rikors ta' appell ta' l-Avukat Generali pprezentat fid-9 ta' Mejju 2007 li permezz tiegħu talab li din il-Qorti thassar u tirrevoka s-sentenza appellata u minflok issib lill-imsemmi Lawrence Victor Galea hati ta' l-imputazzjoni kif dedotta kontra tiegħu u tinfliggi l-piena skond il-ligi;

Rat l-atti kollha tal-kawza;

Semgħet it-trattazzjoni tad-difensuri tal-partijiet;

Ikkunsidrat:

L-aggravji ta' l-appellant Avukat Generali huma li l-ewwel Qorti għamlet apprezzament irragjonevoli tal-provi migjuba quddiemha kif ukoll li għamlet interpretazzjoni zbaljata tal-ligi.

L-ewwel aggravju jirrikjedi apprezzament mill-gdid tal-provi u, kif kostantement ritenut, huwa principju ormaj stabbilit fil-gurisprudenza ta' din il-Qorti (kemm fil-kaz ta' appelli minn sentenzi tal-Qorti tal-Magistrati kif ukoll fil-kaz ta' appelli minn verdetti u sentenzi tal-Qorti Kriminali) li din il-Qorti ma tiddesturbax l-apprezzament dwar il-provi magħmul mill-ewwel Qorti jekk tasal għall-konkluzjoni li dik il-Qorti setgħet ragjonevolment u legalment tasal għall-konkluzjoni li waslet għaliha. Fi kliem iehor, din il-Qorti ma tirrimpjazzax id-diskrezzjoni fl-apprezzament tal-provi ezercitata mill-ewwel Qorti izda tagħmel apprezzament approfondit tal-istess biex tara jekk dik l-ewwel Qorti kinitx ragjonevoli fil-konkluzjoni tagħha. Jekk izda din il-Qorti tasal għall-konkluzjoni li l-ewwel Qorti fuq il-provi li kellha quddiemha, ma setgħetx ragjonevolment tasal għall-konkluzjoni li waslet għaliha, allura din tkun raguni valida,

jekk mhux addirittura mpellenti, sabiex din il-Qorti tiddisturba dik id-diskrezzjoni u konkluzjoni¹.

F'**Blackstone's Criminal Practice 2004** naqraw²:

“The case of *Cooper* [1969] 1 QB 267 continues to provide guidance on how the word ‘unsafe’ should be interpreted in determining a criminal appeal. In that case, Lord Widgery CJ explained that if the overall feel of a case left the court with a ‘lurking doubt’ as to whether an injustice may have been done, then a conviction will be quashed, notwithstanding that the trial was error-free. Lord Widgery said (at p. 271 C-G):

‘[This is] a case in which every issue was before the jury and in which the jury was properly instructed, and, accordingly, a case in which this court will be very reluctant indeed to intervene. It has been said over and over again throughout the years that this court must recognise the advantage which a jury has in seeing and hearing the witnesses, and if all the material was before the jury and the summing-up was impeccable, this court should not lightly interfere. Indeed, until the passing of the Criminal Appeal Act 1966 [which somewhat widened the court’s powers to quash a conviction] it was almost unheard of for this court to interfere in such a case.

‘However, now our powers are somewhat different, and we are indeed charged to allow an appeal against conviction if we think that the verdict of the jury

¹ Ara, fost ohrajn, l-Appelli Kriminali Superjuri: **Ir-Repubblika ta' Malta v. Domenic Briffa**, 16 ta' Ottubru 2003; **Ir-Repubblika ta' Malta v. Godfrey Lopez u r-Repubblika ta' Malta v. Eleno sive Lino Bezzina** 24 ta' April 2003, **Ir-Repubblika ta' Malta v. Lawrence Asciak sive Axiak** 23 ta' Jannar 2003, **Ir-Repubblika ta' Malta v. Mustafa Ali Larbed**; **Ir-Repubblika ta' Malta v. Thomas sive Tommy Baldacchino**, 7 ta' Marzu 2000, **Ir-Repubblika ta' Malta v. Ivan Gatt**, 1 ta' Dicembru 1994; u **Ir-Repubblika ta' Malta v. George Azzopardi**, 14 ta' Frar 1989; u l-Appelli Kriminali Inferjuri: **Il-Pulizija v. Anthony Bartolo**, 6 ta' Mejju 2004; **Il-Pulizija v. Maurice Saliba**, 30 ta' April 2004; **Il-Pulizija v. Saviour Cutajar**, 30 ta' Marzu 2004; **Il-Pulizija v. Seifeddine Mohamed Marshan et**, 21 ta' Ottubru 1996; **Il-Pulizija v. Raymond Psaila et**, 12 ta' Mejju 1994; **Il-Pulizija v. Simon Paris**, 15 ta' Lulju 1996; **Il-Pulizija v. Carmel sive Chalmer Pace**, 31 ta' Mejju 1991; **Il-Pulizija v. Anthony Zammit**, 31 ta' Mejju 1991.

² Para. D23.17, p. 1668.

should be set aside on the ground that under all the circumstances of the case it is unsafe or unsatisfactory. That means that in cases of this kind the court must in the end ask itself a subjective question, whether we are content to let the matter stand as it is, or whether there is not some lurking doubt in our minds which makes us wonder whether an injustice has been done. This is a reaction which may not be based strictly on the evidence as such; it is a reaction which can be produced by the general feel of the case as the court experiences it'."

Fis-sentenza moghtija mill-Qorti ta' l-Appell Kriminali fl-ismijiet **Ir-Repubblika ta' Malta vs Ivan Gatt** fl-1 ta' Dicembru 1994, intqal hekk:

"Fi kliem iehor, l-ezercizzju ta' din il-Qorti fil-kaz prezenti u f'kull kaz iehor fejn l-appell ikun bazat fuq apprezzament tal-provi, huwa li tezamina l-provi dedotti f'dan il-kaz, tara jekk, anki jekk kien hemm versjonijiet kontradittorji - kif normalment ikun hemm - xi wahda minnhom setghetx liberament u serenament tigi emmnuta minghajr ma jigi vjolat il-principju li d-dubju ghandu jmur favur l-akkuzat, u jekk tali versjoni setghet tigi emmnuta w evidentement giet emmnuta, il-funzjoni, anzi d-dover ta' din il-Qorti huwa li tirrispetta dik id-diskrezzjoni u dak l-apprezzament."

L-Avukat Generali jsostni li l-ewwel Qorti kellha ssib htija skond l-artikolu 308 tal-Kap. 9 u, fin-nuqqas, skond l-artikolu 309 tal-Kap. 9. Difatti permezz tan-nota ta' rinviu ghall-gudizzju tas-27 ta' Gunju 2003, l-Avukat Generali addebita lill-appellat kemm l-artikolu 308 kif ukoll l-artikolu 309, minbarra l-artikolu 310 ta' l-istess Kap. 9.

L-appellant jghid li l-appellat kien ftiehem ma' certu Robert Gafa` sabiex l-appellat isarraċ cekkijiet li kien jghaddilu l-istess Gafa` u l-import tac-cekkijiet jigi mghoddi lil Gafa` filwaqt li l-appellat bhala hlas inaqqas "iz-zghar". L-appellat kien jixtri minghand Miller Distributors izda qatt ma biegh lil din il-kumpanija. Ma kien hemm ebda raguni

ghaliex Miller Distributors kellha tohrog cekkijiet direttament fuq l-appellat. Ghalhekk kien evidenti li l-arrangament bejn l-appellat u Gafa` ma kienx wiehed regolari. Difatti, jghid l-appellant, fl-istqarrija tieghu l-appellat stess jghid li kien haseb li Gafa` kien "komplici ma' Mrs. Vella", jigifieri li haseb li kienet "kompartecipi f'attivitá illegali". Anke s-*salesgirl* ta' l-appellat issuspettat li kien hemm xi haga hazina ghaddejja izda xorta baqa' jsarraf. L-appellant jinsisti li mhux verosimili li l-appellat ma kienx konxju tal-frodi li kien qieghed isir lil Miller Distributors. Ir-ripetizzjoni ta' l-operazzjoni hi sinifikattiva fil-livell ta' involviment ta' l-appellat. L-anqas ma jista' jitwemmen l-appellat meta jghid li kien qiegehd isarraf cekkijiet lil Robert Gafa` ghax ic-cekki jiet kienu mahrugin direttament minn Miller Distributors f'isem l-appellat. L-appellant ikompli jghid li filwaqt li kemm id-difiza kif ukoll l-ewwel Qorti implikaw li l-frodi kien kommess minn Robert Gafa` ad esklużjoni ta' l-appellat, ghalkemm jista' jkun li l-*mastermind* kien Gafa`, ma jistax jinghad li l-appellat kien totalment estraneju ghall-operazzjoni. Il-fatt li ma gewx prezentati *invoices* ma jfissirx li ma sarx qliegh b'qerq da parti ta' l-appellat u huwa frott il-makakkerija ta' Gafa` li dawn ma gewx prezentati stante li r-*records* gew mutilati jew distrutti; ma jfissirx li r-reat ma sehhx. Il-fatt jibqa' li l-appellat accetta li jithallas fi flus minghand Gafa` talli kien qieghed isarraf/jiddepozita dawn ic-cekki jiet mahrugha fuq ismu minghajr raguni li tiggustifika tali hrug ta' cekki jiet. Zghir kemm hu zghir il-kumpens li l-appellat seta' rcieva, xorta jibqa' pruvat li ghamel qliegh ghal servizz li kien jidher car li ma kienx frott ta' xi arrangament regolari u legali.

Fil-fehma ta' din il-Qorti l-kwistjoni kollha hi wahda ta' kredibilita`, u cioe` kemm huwa kredibbli l-appellat meta jghid li ma kienx konxju ta' dak li kien qieghed jaghmel Robert Gafa`. L-ewwel Qorti emmnet lill-appellat u din il-Qorti hi tal-fehma li dik il-Qorti, li kellha l-vantagg li tisma' u tara x-xhieda, setghet legalment u ragjonevolment tasal ghal dik il-konkluzjoni.

L-appellat kien jakkwista gurnali u *magazines* minghand id-ditta Miller. Hemm kien jahdem l-imsemmi Robert Gafa`

bhala *manager* u kienu saru jafu lil xulxin in konnessjoni max-xoghol peress illi meta l-appellat kien ikollu xi lmenti dawn kienu jigi diretti lill-imsemmi Gafa`. Darba dan Gafa` talab lill-appellat isarraflu *cheque*. Dan kien intestat lill-appellat stess u mahrug mis-socjeta` Miller Distributors Ltd. Peress illi kienu saru hbieb ma qaghadx jiddomanda ghalfejn ic-*cheque* nhareg hekk, sarrafulu u l-appellat iddepozitah il-bank mas-sales. Din il-bicca xoghol grat xi disa' darbiet. Ta' dan l-appellat dahhal Lm100 b'kollox. Dak li ma kienx jaf l-appellat kien li sadattant Gafa` kien qiegħed johloq *invoices* apparentement mahrugin mill-appellat għal *stationery* mibjugħin lil Miller, Gafa` kien jghaddihom lill-*financial controller* Kenneth Frendo għall-approvazzjoni u b'hekk jinhargu c-cekkijiet pagabbli lill-appellat. Il-fatt li l-appellat ma kienx qiegħed johrog *invoices* u dawn kienu qegħdin jinholqu minn Gafa` ad insaputa ta' l-appellat – liema *invoices* kienu l-mezzi li bihom kien qiegħed isir l-ingann – il-fatt li l-appellat kien qiegħed jaccetta dawn ic-cekkijiet imbagħad jiddepozitahom liberament u apertament il-bank u l-qligh zghir li huwa għamel mit-tisrif tac-cekkijiet huma fatturi li jikkonfortaw il-konkluzjoni ta' l-ewwel Qorti li l-appellat ma kellux l-intenzjoni kriminuza li jikkommetti r-reat ikkontemplat fl-artikolu 308 tal-Kap. 9 tal-Ligijiet ta' Malta.

L-appellat gie akkuzat ukoll bi ksur ta' l-artikolu 309 tal-Kap. 9 tal-Ligijiet ta' Malta, liema artikolu jippunixxi lil kull min, "bi hsara ta' haddiehor, jagħmel xi qligh iehor b'qerq, mhux imsemmi fl-artikoli ta' qabel ta' dan is-sub-titolu." L-appellant Avukat Generali jghid illi *dato ma non concesso* u *gratia argomenti* ma jirrizultawx l-estremi għal sejbien ta' htija taht l-artikolu 308, l-ewwel Qorti kellha provi sufficjenti għal sejbien ta' htija taht l-artikolu 309 peress illi bl-azzjoni tieghu l-appellat (1) għamel hsara lill-kumpanija Miller Distributors stante li ssarrfu cekkijiet ammontanti għal eluf kbar ta' liri u għalhekk hargu fondi minn dik is-socjeta` meta ma kinitx obbligata li tohrog tali fondi mill-kontijiet tagħha; (2) għamel qliegh billi bbenefika zgur minn xi Lm100 li zamm għall-operat tieghu; (3) b'qerq għaliex kien jaf li ma kien hemm ebda raguni għaliex Miller Distributors kellha tohrog dawġ il-flus fuq ismu meta ma kienx intitolat għalihom, u b'hekk ma kien hemm ebda

raguni plawzibbli ghaliex kellu jaccetta tali cekkijiet fuq ismu u jsarrafhom; (4) taht l-artikolu 309 ma hemm ebda htiega li tigi pruvata xi grajja kimerika.

Huwa minnu li taht l-artikolu 309 tal-Kap. 9 tal-Ligijiet ta' Malta ma hemm ebda htiega li tigi pruvata xi grajja kimerika. Izda zgur hemm bzonn li tigi pruvata intenzjoni kriminuza. U din l-intenzjoni kriminuza ma tirrizultax. Minn imkien ma jirrizulta li l-appellat ried illi b'xi mod jaghmel qligh b'qerq ghad-dannu ta' Miller Distributors Ltd. Huwa kien ingenwu bizzzejjed biex jemmen illi meta jsarrafc ic-cekkiijiet li kien qieghed jipprezentalu Robert Gafa` kien qieghed biss jaghmillu pjacir filwaqt illi ta' dik il-bicca xoghol idahhal xi haga zghira. Barra minn hekk ic-cekkiijiet kienu kollha ffirmati minn xi hadd mid-diretturi u Gafa` nnifsu kien manager. Kien biss wara diversi transazzjonijiet li beda jissuspetta li seta' kien hemm xi haga hazina, u anke esprima ruhu mas-salesgirl tieghu Louise Grech izda, bhalma tixhed l-istess Louise Grech, qallha wkoll "niddejjaq nistaqsieh ghax ma kinux xi hbieb *close friends* li jistaqsieh x'inhuma dawn ic-cekkiijiet speci affarijiet personali." Huwa minnu illi fl-istqarrija tieghu jghid illi kien jahseb li Gafa` hu "komplici" ma' Mrs Vella. Izda "komplici" f'hiex? L-appellat naqas meta ma qabadx u saqsa lil Gafa` ghaliex kien qieghed imur isarrafc ic-cekkiijiet ghandu u ghaliex kienu intestati lilu, izda dak in-nuqqas ma jekwivalix ghal "qerq" fil-konfront ta' Miller Distributors Ltd. da parti tieghu.

Ghal dawn il-motivi:

Tiddeciedi billi tichad l-appell u tikkonferma s-sentenza appellata.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----